# A TANÁCS AJÁNLÁSA

**(2019. július 9.)**

**Bulgária 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Bulgária 2019. évi konvergenciaprogramját**

(2019/C 301/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Bulgáriát azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

(2) A Bulgáriára vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások ([3]) végrehajtása terén Bulgária által elért eredményeket, az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Bulgária által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2019. február 27-én tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Bulgáriában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen a pénzügyi ágazat sebezhetősége a vállalati szektort jellemző jelentős eladósodottsággal és nemteljesítő hitelekkel párosul. Miközben előrelépés történt az egyensúlyhiány forrásainak kezelése terén, kulcsfontosságú lesz a banki és nem banki pénzügyi ágazatokon belüli felügyeletre és irányításra vonatkozó, közelmúltban bevezetett reformok teljeskörű végrehajtása és nyomon követése.

(3) Bulgária 2019. április 24-én benyújtotta 2019. évi nemzeti reformprogramját és 2019. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(4) Az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

(5) Bulgária jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2019. évi konvergenciaprogramjában a kormány a 2018. évi, a bruttó hazai termék (GDP) 2 %-át kitevő államháztartási többletből kiindulva 2019-ben 0,3 %-os hiányra, 2020-ban pedig 0,4 %-os, 2021-ben 0,2 %-os, 2022-ben 0,1 %-os GDP-arányos többletre törekszik. Az újraszámított strukturális egyenleg ([5]) alapján a középtávú költségvetési célt – a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiányt – Bulgária továbbra is, a programidőszak egésze során túlteljesíti. A 2019. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság-ráta a 2018-as 22,6 %-os értékről 2022-re várhatóan fokozatosan 16,7 %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg várhatóan 2019-ben a GDP 0,7 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 0,6 %-ának megfelelő többletet mutat majd, vagyis meghaladja a középtávú költségvetési célt. Összességében a Tanács véleménye az, hogy Bulgária az előrejelzések szerint 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

(6) Az adóbevételek és az adózási fegyelem javulnak, és számos kezdeményezés van folyamatban e téren. Az adóbehajtás azonban úgy tűnik, nem javul mindenhol azonos ütemben. Ez különösen igaz a munkával kapcsolatos adók és a társadalombiztosítási járulékok, valamint a jövedéki adók egyes kategóriái esetében. Bizonyított az is, hogy a be nem jelentett munkavégzés és az üzemanyagok tiltott kereskedelme továbbra is kihívást jelent. Az adóbehajtás javítása érdekében tett erőfeszítések fenntartása és az adórendszer specifikus területein tett további célzott intézkedések döntő jelentőségűek a még mindig jelentős árnyékgazdaság további csökkentésében.

(7) A kormány lépéseket tett az állami kiadások eredményességének javítására. A Világbank felülvizsgálta számos közintézmény (minisztérium és önkormányzat), valamint két, a rendvédelemre és a tűzoltásra, illetve a hulladékgazdálkodásra vonatkozó kísérleti program kiadásait, és kézikönyvet is kiadott a kormány által folytatandó jövőbeli felülvizsgálatokhoz. A 2018. évi középtávú költségvetési stratégiában a kormány számos teljesítménymutatót vezetett be a különböző szakpolitikai területekre fordított kiadások hatásának jövőbeli értékelésére, valamint a költségvetés értékelésére és tervezésére vonatkozóan. E kezdeményezések nyomán várhatóan javulni fog a közkiadások minősége, hatékonysága és átláthatósága, következésképpen pedig a közjavak mennyisége és minősége.

([3]) HL C 320., 2018.9.10., 7. o.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

([5]) A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

(8) Az állami tulajdonú vállalatok gyenge irányítása is nagyban tükröződik azok gazdasági teljesítményében. Folyamatban van az állami tulajdonban lévő vállalatirányítás jogi keretének reformja a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD) együttműködésben és a Bizottság Strukturálisreform-támogató Szolgálatának támogatásával. A reform célja a jelenlegi hiányosságok kezelése a nemzeti jogszabályoknak az OECD állami tulajdonú vállalatokra vonatkozó vállalatirányítási iránymutatásaihoz történő igazításával. A keret elfogadása és hatékony végrehajtása biztosítja a folytonosságot, és döntő fontosságú lesz a reform sikere szempontjából.

(9) A kedvező gazdasági környezetben a bankok tőke- és likviditási rátái átlagosan javultak. Ezzel párhuzamosan a nem pénzügyi vállalatok nemteljesítő hitelei visszaestek, bár továbbra is magasak. A nemteljesítő hitelek másodlagos piaca dinamikusabbá vált. A bolgár nemzeti bank 2019. május 30-án határozatot fogadott el a nemteljesítő és az átstrukturált kitettségek kezelésére vonatkozó EBH-iránymutatások végrehajtásáról. A pénzügyi ágazat felülvizsgálatából eredő nyomonkövetési intézkedések megerősítették a bankszektort, ám továbbra is vannak sebezhető pontok. A 2018. évi új szabályozási kezdeményezések közé tartoztak a nagykockázat-vállalásokra és az egymással kapcsolatban álló ügyfelek azonosítására, az anticiklikus tőkepufferráta növelésére, valamint a hitelfelvevőket célzó intézkedésekre vonatkozó makroprudenciális eszközök bevezetésére vonatkozó szabályok. A kapcsolt felek között fennálló kitettségekre vonatkozó jogalkotási kezdeményezések nyomon követése, a kapcsolt feleknek nyújtott hitelek korlátozása és a biztosítékokkal kapcsolatos rendelkezések megsértésének szankcionálása érdekében tett folyamatos felügyeleti erőfeszítések kulcsfontosságúak a megbízható üzleti gyakorlatok támogatásához. A bankok szanálására vonatkozó keretrendszer erősítése egy további olyan folyamatban lévő intézkedés, amely hozzá fog járulni a pénzügyi szektor rezilienciájának növeléséhez.

(10) A fizetésképtelenségi reform befejezése segíthet csökkenteni a magánszektor magas adósságállományát és a nemteljesítő hitelek még mindig magas arányát. Néhány hiányzó elem csökkenti a fizetésképtelenségi keret hatékonyságát és eredményességét, ami lassú és költséges fizetésképtelenségi eljárásokhoz vezet. Ugyanakkor a megfelelő nyomonkövetési eszközök hiánya megakadályozza a jelenlegi és új, fizetésképtelenséget megelőző és fizetésképtelenségi eljárások megfelelő elemzését, és nem teszi lehetővé konkrét szűk keresztmetszetek vagy gyenge pontok azonosítását. Bulgária 2018 októberében támogatást kért a Bizottság Strukturálisreform-támogató Szolgálatától a fizetésképtelenségi keret reformjának megvalósítása érdekében. A projekt azonosítja a fizetésképtelenségi keret hiányosságait és ütemtervet hoz létre azok kezelésére. Fontos a reform lendületének fenntartása és a következő ütemterv végrehajtása.

(11) Bulgária 2018-ban, majd 2019 májusában jogszabály-módosításokat fogadott el és jelenleg az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([6]) (negyedik pénzmosási irányelv) teljes mértékben következetes átültetésén dolgozik. Figyelmet kell fordítani ezen intézkedések hatékony végrehajtására. A hatóságok még mindig nem véglegesítették és nem jelentették be a nemzeti kockázatértékelést, amely a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre vonatkozó megfelelő nemzeti politikák kidolgozásának sarokköve. Emellett a banksszektor közelmúltbeli fejleményei arra utalnak, hogy erősíteni kell a nemzetközi pénzügyi tranzakciók nemzeti felügyeletét, és biztosítani kell a pénzmosás elleni keretrendszer hatékony végrehajtását. A korrupció kockázatát jobban kell kezelni, mivel az a pénzmosás alapbűncselekménye. A bolgár hatóságoknak konkrét eredményeket kell felmutatniuk, és folyamatos munkájukat a magas szintű korrupciós ügyekben hozott jogerős határozatokkal kell alátámasztaniuk. A pénzügyi nyomozás és a pénzügyi profilalkotás használata korlátozott mértékű.

(12) Átalakítják az árnyékbank-felügyeletet. A Pénzügyi Felügyeleti Bizottság az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatói-nyugdíj-hatósággal együttműködve cselekvési tervet fogadott el 2017 szeptemberében a nem banki pénzügyi felügyelet reformjával kapcsolatban. A cselekvési terv jelenleg még folyamatban lévő, maradéktalan és kellő időben történő végrehajtása és alkalmazása hozzá fog járulni a nem banki pénzügyi szektor megfelelő felügyeletéhez. A másodlagos jogszabályok olyan módosításai vannak érvényben, amelyek célja az értékelési szabályok és alkalmazásuk javítása. Ezek hatékony végrehajtása és érvényesítése a korábban feltárt, fennmaradó értékelési kérdésekkel foglalkozna. Végül, a csoportszintű felügyelet továbbra is kihívást jelent a kockázatalapú biztosítás megfelelő felügyeletének területén.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

(13) A gépjármű-biztosítási ágazat rendelkezik néhány sebezhető ponttal. A kártérítésre vonatkozó, részletesen meghatározott szabályok elősegítenék a bírák megközelítésének összehangoltságát az egyedi esetekben való döntés során. Ez a módszertan hosszabb távon hozzájárulna a költségek, a volatilitás és a biztosítási kockázat csökkentéséhez a gépjármű-felelősségbiztosítás területén. Az ágazat fenntarthatósága számára is előnyös lenne az olyan fejlettebb árképzés, amely figyelembe veszi az ügyfelek vezetési múltját. A Pénzügyi Felügyeleti Bizottság bonus-malus rendszerről szóló javaslata széles körű nyilvános vita tárgyát képezi. Végül, a „zöldkártya-iroda" likviditása komoly aggályokat vetett fel, főként amiatt, hogy egy bolgár biztosító nem fizette ki a kárigényeket. A rendszer hitelessége és hatékonysága szempontjából döntő fontosságú, hogy valamennyi tag szigorúan betartsa kötelezettségeit.

(14) Az infrastruktúra jelentős beruházási hiányosságokkal küzd. A közlekedési infrastruktúra lefedettsége és minősége javult, ám továbbra is az uniós átlag alatt marad. A transzeurópai közlekedési hálózat Bulgáriában még mindig befejezetlen. Ezenkívül az elmúlt öt évben jelentősen nőtt a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. A vasúti és közúti szakaszok, valamint a meglévő európai vasúti forgalomirányítási rendszerek és intelligens közlekedési rendszerek további fejlesztésére van szükség. Bulgáriát a települési szennyvíz tekintetében alacsony bekötöttségi és szennyvíztisztítási ráta jellemzi magas a légszennyezettség, valamint a települési hulladékok lerakókban történő elhelyezésének aránya, az újrafeldolgozás aránya pedig jóval alacsonyabb az uniós átlagnál. A fenntartható vízgazdálkodás, az erőforrás-hatékonyság és a körforgásos gazdaságra való áttérés előmozdítását célzó beruházásokra van szükség. Emellett jelentős beruházási igények mutatkoznak az energia, az éghajlatváltozás mérséklése és az alkalmazkodás terén. A gazdaság magas energiaintenzitása és az energiahatékonysági célkitűzések teljesítése terén elért lassú előrehaladás – különösen az építőipari ágazatban – visszafogja az ország vállalkozásai termelékenységét és versenyképességét. Ezért fokozni kell az erőfeszítéseket annak biztosítása érdekében, hogy jelentős energia-megtakarítást érjenek el az ipari, a közlekedési és az építőipari ágazatban megvalósuló célzott beruházások által. A tiszta energetikai infrastruktúrába (mint például a tiszta és alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamosenergia-termelés, az energiahálózatok összekapcsolása és az intelligens hálózatok) történő beruházások növelése, a Bulgária nemzeti éghajlatváltozási és energiaügyi tervének javaslatában ismertetett prioritásokkal összhangban tovább erősítené a gazdaság általános versenyképességét és az emberek életminőségét.

(15) Az állami kutatási költségvetés 2018-as növekedése ellenére a kutatás-fejlesztésre (K+F) fordított kiadások továbbra is nagyon alacsonyak mind a magán-, mind a közszférában. A kutatás-fejlesztési magánberuházásokat nagy multinacionális vállalatok uralják, és a fővárosi régióban koncentrálódnak. A reformok végrehajtásának lassúsága és a kutatás-fejlesztési és innovációs rendszer nagy fokú töredezettsége gátolja a K+F-beruházások hozzájárulását a termelékenységhez és a növekedéshez. Az egyetemek és kutatóintézetek nagy része továbbra is gyengén teljesít a magas színvonalú tudományos kutatásban. A tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok továbbra is nagyon gyengék, és a humán tőke rendelkezésre állása a K+F-rendszerben komoly aggodalomra ad okot. A klaszterek és a bennük rejlő potenciál Bulgáriában fejletlen, ezt leggyakrabban a kritikus tömeg hiánya okozza. További reformok, valamint a hatékony kormányzás és a közberuházások együttesen maximalizálhatják a termelékenységre és a növekedésre gyakorolt hatást, és támogathatják a gazdaság versenyképességét. Emellett a vállalkozások digitalizálásának növelése és az új üzleti modellek bevezetése alapvető fontosságú az ország termelékenysége szempontjából.

(16) A közigazgatási és e-kormányzati reformok továbbra is lassúak, a javulás elégtelen, míg az üzleti környezet továbbra is gyenge. Számos intézkedést fogadtak el, ám gyakorlati végrehajtásuk lassú. Az intézményi hiányosságok, a szabályozási bizonytalanság, a korrupció és az elégtelen munkaerő-kínálat továbbra is a beruházások fő akadályai közé tartoznak. A nagyobb átláthatóság, az egyértelműbb szabályok és a hosszú távú kilátások kedvezően hatnának a közszektor irányítására. A limitált pénzügyi és emberi erőforrásnak köszönhetően a termékvizsgálat és a biztonság területén is hiányosságok figyelhetők meg. Továbbá, bár a nemzeti közbeszerzési stratégia intézkedéseinek túlnyomó többségét elfogadták, végrehajtásuk folyamatos nyomon követést, ellenőrzést és értékelést igényel. A közvetlen odaítélések fokozott használata és azon eljárások magas száma, amikor csak egyetlen pályázó indul, jelentős akadályokat gördíthet a rendszer átláthatósága és hatékonysága elé. A közbeszerzési ágazat adminisztratív kapacitása folyamatos kihívást jelent, csakúgy, mint az állami beszerzők professzionalizálása és a vásárlások összessége. Az elektronikus közbeszerzés elterjedésének jelentős késedelme megakadályozza a közbeszerzési eljárások átláthatóságának és hatékonyságának további fejlesztését.

(17) A munkaerőpiac fejlődött, de a kihívások nem szűntek meg. A foglalkoztatási ráta elérte a legmagasabb szintet mióta Bulgária csatlakozott az Unióhoz, és a munkanélküliségi ráta az uniós átlag alatt van. E kedvező fejlemények ellenére egyes csoportok, például az alacsony képzettségűek, a fiatalok, a romák és a fogyatékossággal élők még mindig nehézségekbe ütköznek a munkakeresés során. Folyamatban van egyedi intézkedések végrehajtása a tartósan munkanélküli személyek támogatására, akik 2018-ban az aktív népesség 3 %-át tették ki. A hatékony és folyamatos tájékoztatási intézkedések, az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák és az integrált foglalkoztatási és szociális szolgáltatások kombinációja javíthatná a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságát és az elhelyezkedés esélyeit.

(18) Bulgáriában a növekvő szakemberhiány jelentős beruházásokat tesz indokolttá. Ha a szakmai gyakorlatok és a tanulószerződéses gyakorlati képzések színvonala és hatékonysága javulna, a fiatalok könnyebben foglalkoztathatóak lehetnének. Továbbá, a felnőtt lakosság körében nagyon alacsony a továbbképzésben és átképzésben való részvétel. A digitális készségek fejlesztésének ösztönzésére irányuló intézkedések ellenére Bulgária alapvető digitális készségei (az egyének 29 %-a rendelkezik alapvető digitális készségekkel, míg az uniós átlag 57 %) továbbra is a legalacsonyabbak között van az Unióban.

(19) A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minimálbér megállapításáról szóló egyezményének ratifikációja és a 2018 során folytatott számos tárgyalási forduló ellenére a munkaadók és a szakszervezetek továbbra is eltérő álláspontonvannak a minimálbér megállapításakor alkalmazandó kritériumokkal kapcsolatban. Nagyobb konszenzus kialakítására van szükség az objektív és átlátható bérmegállapítási mechanizmussal kapcsolatban. Mindeközben úgy tűnik, hogy annak ellenére, hogy nőtt a szociális partnerek szakpolitikák és a reformok kialakításába és végrehajtásába történő bevonása, továbbra is szükség van a megerősített szociális párbeszéd folyamatos támogatására.

(20) A még mindig alacsony oktatási eredményeket továbbra is erősen befolyásolja a szülők társadalmi-gazdasági helyzete. Ez rámutat az oktatási és képzési rendszer minőségével és befogadó jellegével kapcsolatos kihívásokra. Bulgária oktatásra fordított beruházása nem elegendő, különös tekintettel az iskola előtti nevelésre és az alapfokú oktatásra, két olyan területre, amelyek nélkülözhetetlenek az esélyegyenlőség korai életkorban történő megteremtéséhez. Alacsony a részvétel a minőségi kisgyermekkori nevelésben és gondozásban, különösen a romák és más hátrányos helyzetű csoportokból származó gyermekek esetében. A korai iskolaelhagyás szintje még mindig magas, amelynek negatív következményei vannak a jövőbeli foglalkoztathatóságra és a munkaerőpiac eredményeire nézve. Továbbra sem elégséges a szakoktatás és -képzés munkaerőpiaci relevanciája, sem a duális szakképzéshez való hozzáférés. Bár néhány intézkedés folyamatban van, további erőfeszítésekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők készségei hozzájáruljanak a rövid- és középtávú szakemberhiány következetes megoldásához. Intézkedéseket hoztak a tanárok átképzésére és a szakma vonzóbbá tételére. A tanároknak szóló alap- és továbbképzések azonban további megerősítésre szorulnak és további erőfeszítésekre van szükség oktatási személyzet munkakörülményeinek javítása érdekében.

(21) Bulgáriában továbbra is magas a jövedelmi egyenlőtlenség, illetve a szegénység és a társadalmi kirekesztettség kockázata. Bár csökkenő tendenciát mutat, a szegénység, illetve a társadalmi kirekesztettség mértéke 2018-ban 32,8 % volt, ami még mindig jóval az uniós átlag felett van. A szociális biztonsági rendszer nem terjed ki minden munkavállalóra, és a szociális védelmi rendszer nem elegendő a jelentős társadalmi problémák megoldására. Ez a szociális kiadások alacsony szintjét, a szociális szolgáltatások egyenlőtlen területi elérhetőségét és az adórendszer korlátozott újraelosztási hatásait tükrözi. 2018-ban a népesség leggazdagabb 20 %-ának jövedelme 7,7-szer magasabb volt, mint a legszegényebb 20 %-ának, ami még mindig az egyik legmagasabb az Unióban. Egyes intézkedések ellenére a minimumjövedelem megfelelősége és lefedettsége továbbra is korlátozott, és még mindig hiányzik rendszeres frissítésének objektív mechanizmusa. Az aktív befogadásra irányuló integrált megközelítés gyenge minősége és hiánya akadályozza a szociális szolgáltatásokat. Továbbra is különbségek tapasztalhatók a szociális szolgáltatásokhoz, az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való hozzáférés terén. Ez aláássa a legkiszolgáltatottabb csoportok – például a romák, a gyermekek, az idősek, a fogyatékossággal élők és a vidéki területeken élők – átfogó támogatását. A lakosság egy része nehezen jut megfizethető lakhatáshoz. Ezért több erőfeszítésre van szükség az aktív befogadás előmozdításához, a kiszolgáltatott csoportok – köztük a romák – társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdításához, a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításához és az anyagi nélkülözés kezeléséhez.

(22) Az egészségügyi ágazatot még mindig alacsony közkiadások jellemzik. A korlátozott erőforrások egyenlőtlen eloszlása és az alacsony egészségbiztosítási lefedettség miatt az emberek Bulgáriában korlátozott mértékben férnek hozzá az egészségügyi ellátáshoz. A betegek által közvetlenül fizetett térítések jelentősek, mivel ellensúlyozniuk kell a közkiadások alacsony szintjét. A háziorvosok alacsony száma korlátozza az alapellátást. Jelentős hiány figyelhető meg az egy főre jutó nővérek számában, ami az egyik legalacsonyabb az Unióban. A nemzeti egészségügyi stratégia gyorsabb és hatékonyabb végrehajtása segítene kezelni ezeket a hiányosságokat.

(23) Az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében a Bizottság folytatja a bolgár igazságügyi reform, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem figyelemmel kísérését. Ezek a területek nem szerepelnek a Bulgáriának címzett országspecifikus ajánlásokban, azonban fontosak ahhoz, hogy pozitív üzleti környezet alakuljon ki az országban. Az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus 2018 novemberében készült jelentése szerint Bulgária folytatta az igazságszolgáltatás reformálására, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén fennálló hiányosságok kezelésére irányuló erőfeszítéseit, ám számos területen további intézkedésekre van szükség. A Bizottság várhatóan 2019 őszének elején újra értékelni fogja az előrehaladást.

(24) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Bulgária számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve. E beruházások sikerének egyik fontos tényezője az ezen alapok kezelését biztosító nemzeti igazgatási kapacitás megerősítése.

(25) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte Bulgária gazdaságpolitikáját, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi konvergenciaprogramot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Bulgáriának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Bulgária fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

(26) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi konvergenciaprogramot, és azt a véleményt ([7]) fogalmazta meg, hogy Bulgária várhatóan megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

(27) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi nemzeti reformprogramot és a 2019. évi konvergenciaprogramot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 2. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Bulgária 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Célzott intézkedések révén javítsa az adóbehajtást az üzemanyag és a munkaerő után fizetendő adók területén. A jövőbeli jogszabályok elfogadása és hatálybaléptetése által korszerűsítse az állami tulajdonban lévő vállalatok irányítását.

2. Biztosítsa a bankszektor stabilitását a felügyelet megerősítése, valamint az eszközök – többek között a banki biztosítékok – megfelelő értékelésének és a nemteljesítő hitelek működő másodlagos piacának az előmozdítása révén. Biztosítsa a hatékony felügyeletet és a pénzmosás elleni keretrendszer végrehajtását. Erősítse meg a nem banki pénzügyi ágazatot a kockázatalapú felügyelet, a közelmúltban elfogadott értékelési iránymutatások és a csoportszintű felügyelet hatékony végrehajtásával. Hajtsa végre a fizetésképtelenségi keretben azonosított hiányosságok kezelésére vonatkozó ütemtervet. Segítse elő a gépjármű-biztosítási ágazat stabilitását a piaci kihívások és a fennmaradó strukturális gyengeségek kezelése révén.

3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a kutatást és innovációt, a közlekedést, mindenekelőtt annak fenntarthatóságát, a vízügyi, a hulladékgazdálkodási és az energetikai infrastruktúrát és az energiahatékonyságot, figyelembe véve a regionális egyenlőtlenségeket, valamint javítva az üzleti környezetet.

([7]) Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint.

4. Erősítse meg a foglalkoztathatóságot a készségek – többek között a digitális készségek – fejlesztése révén. Javítsa az oktatás minőségét, munkaerőpiaci relevanciáját és befogadó jellegét, különösen a romák és más hátrányos helyzetű csoportok esetében. Kezelje a társadalmi befogadást az integrált foglalkoztatási és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás hatékonyabbá tétele révén. Javítsa az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, többek között a közvetlen kifizetések csökkentése és az egészségügyi szakemberek hiányának kezelése révén.

Kelt Brüsszelben, 2019. július 9-én.

*a Tanács részéről*

*az elnök*

M. LINTILÄ